

Sygn. akt VA Ca 60/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 października 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie V Wydział Cywilny w składzie następującym

Przewodniczący: Sędzia SA Robert Obrębski (spr.)

Sędziowie SA Ewa Kaniok

SO (del.) Joanna Piwowarun-Kołąkowska

Protokolant: sekretarz sądowy Katarzyna Iwanicka

po rozpoznaniu w dniu 14 października 2020 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa M. K. i A. C.

przeciwko Przedsiębiorstwu Państwowemu (...) w W.

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 6 grudnia 2019 r., sygn. akt II C 871/13

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym w części w ten sposób, że oddala powództwo o zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 28500 (dwadzieścia osiem tysięcy pięćset) złotych za okres od 14 sierpnia 2013 r. do 6 grudnia 2019 r.;

2. oddala apelację w pozostałym zakresie;

3. zasądza od Przedsiębiorstwa Państwowego (...) w W. solidarnie na rzecz M. K. i A. C. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Ewa Kaniok Robert Obrębski Joanna Piwowarun-Kołąkowska

Sygn. akt VA Ca 60/20

UZASADNIENIE

Pozwem z 6 sierpnia 2013 r. M. K. i A. C. wnieśli o zasądzenie od Przedsiębiorstwa Państwowego (...) z siedzibą w W. odszkodowania związanego z potrzebą poniesienia przez powodów kosztów do zapewnienia wymagań akustycznych, jakim powinny odpowiadać budynki położone przy ul. (...), jak też przy ul. (...) w W., czyli w obszarze ograniczonego użytkowania, utworzonego uchwałą nr 76/11 Sejmiki Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r., obowiązującą od 3 sierpnia 2011 r., dla Lotniska im. (...) w W., w łącznej kwocie 38000 zł. z ustawowymi odsetkami od 21 lipca 2013 r., oraz tej samej kwoty łącznie z tytułu zmniejszeniem wartości tych nieruchomości w wyniku ustanowienia tego obszaru w podanym okresie. Jako podstawę prawną tych roszczeń powodowie wskazywali art. 129 ust. 2 i art. 136 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Podnosili, że zachowany został dwuletni termin, który w ust. 4 art. 129 ustawy został przewidziany dla dochodzenia tych roszczeń w stosunku do pozwanego przedsiębiorstwa (...), którego legitymacja bierna w odniesieniu do wskazanych roszczeń wynika wprost z art. 136 ust. 1 – 3 tej ustawy.

Strona pozwana wnosila o oddalenie powództwa w calosci. Przyznajac okolicznosc prowadzenia portu lotniczego i polozenia nieruchomosci powodow w obszarze ograniczonego uzytkowania, wskazywala tez, ze opisane w pozwie nieruchomosci znalazly sie poza strefami Z1 i Z2, wprowadzonymi uchwala z 20 czerwca 2011 r., ktora nie wprowadzila dla nieruchomosci powodow zadnych nowych ograniczen w zakresie praw wlascielskich i sposobu korzystania z nieruchomosci przez powod, ktorzy nie wykazali, aby dopuszczalne natężenie hałasu w mieszkaniach powodow bylo przekroczone wskutek ustanowienia wskazanej strefy, a tym bardziej by pozwany byla zobowiazany do ponoszenia kosztow utworzenia przez powodow od nowa akustycznego i klimatyzacyjnego zabezpieczenia swoich lokali.

Wyrokiem z dnia 6 grudnia 2019 r. Sad Okregowy zasadzil od strony pozwanej na rzecz powodow kwote 28500 zł z tytulou wykazanych kosztow rewitalizacji akustycznej dwuch nieruchomosci powodow wskazanych w treści pozwu, z wyłączeniem lokalu przy ul. (...) w W., ze wzgledu na jego nabycie przez powodow w 2013 r., czyli juz po wejściu w zycie wskazanej uchwały, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 14 sierpnia 2013 r. do dnia zapłaty. W pozostalym zakresie powództwo zostalo oddalone. Sad Okregowy ustalil ponadto, ze powodowie powinni solidarnie ponieść 62,50 % kosztow procesu, zas strona pozwana 37,50 % tych kosztow. Ich szczegolowe rozliczenie zostalo pozostawione referendarzowi sadowemu.

Na podstawie zebranych dowodow z dokumentow, opinii bieglych, ktorzy okreslili wartosc nieruchomosci powodow sprzed wejścia w zycie uchwały oraz po jej wprowadzeniu, koszty akustycznej rewitalizacji budynku powodow, jak tez przeprowadzili pomiary natężania hałasu w mieszkaniach powodow, Sad Okregowy ustalil, ze od 2008 r. powodowie sa wlascicielami mieszkania przy ul. (...) w W.; od 2009 r. lokalu przy ul. (...) w W.; od 2013 r. mieszkania przy ul. (...) w W., polozonych w obszarze ograniczonego uzytkowania, ktory zostal utworzony na podstawie uchwały nr 76/11 z dnia 20 czerwca 2011 r. Sejmiku Wojewodztwa (...), jednakze poza strefami Z1 i Z2. Opisane zostaly ograniczenia, ktore na podstawie tej uchwały zostaly wprowadzone dla tych stref i pozostalej części obszaru ograniczonego uzytkowania.

Sad Okregowy ustalil ponadto na podstawie opinii bieglego, ze podobne nieruchomosci, polozone poza OOU, nie odbiegaja od wartosci nieruchomosci powodow. Ich polozenie w tej strefie, jak ustalil Sad Okregowy, nie malo wplywu na ich wartosc. Sad Okregowy ustalil tez na podstawie opinii bieglego, ze natężenie hałasu, ktore zostalo zmierzone pomiarami przeprowadzonymi na miejscu, z uwzglednieniem przyjetego przez bieglych natężenia lotow, ponad poziom map akustycznych zalaczonych do przegladu ekologicznego, przekracza dopuszczalne uchwala parametry, takze w zakresie poziomu dzwieku wewnatrz pomieszczen. Przy ul. (...) przekroczenie hałasu, wedlug ustalen Sadu Okregowego, wynika rowniez z okolicznego ruchu drogowego. Zapewnienie zas wlasciwych poziomow akustycznej izolacyjnosci mieszkam powodow, jak ustalil Sad Okregowy na podstawie opinii bieglego, wymaga modyfikacji systemow ich wentylacji przez zastosowanie nawiewnikow oraz wprowadzenie systemu klimatyzacji, ktorej koszt dla lokalu przy ul. (...) zostal przez Sad Okregowy ustalony na 17529,43 zł, zas dla mieszkania przy ul. (...) zostal oszacowany na kwote 7045,18 zł brutto. Koszty zalozenia w tych mieszkaniach odpowiednich nawiewnikow zostala natomiast na podstawie opinii tego samego bieglego okreslony na 6299,05 zł brutto dla drugiego z tych mieszkam oraz na kwote 7636,93 zł brutto na pierwszego z nich. Laczne wiece wydatki na zapewnienie akustycznej izolacyjnosci obu wskazanych mieszkam powodow zostaly oszacowane na kwote 28500 zł.

Oceniajac znaczenie prawne ustalonych okolicznosci, Sad Okregowy nie znalazl podstaw do uwzglednienia powództwa opartego na art. 129 ust. 2 ustawy ze wzgledu na to, ze dowodem z opinii bieglego, zostalo wykazane, ze nie malo wplywu na wartosc nieruchomosci powodow ich objęcie strefa ograniczonego uzytkowania, uchwala nr 76/11. Za uzasadnione Sad Okregowy uznal natomiast roszczenie z art. 136 ust. 3 tej ustawy, dotyczace obciazenia strony pozwanej kosztami rewitalizacji akustycznej lokali powodow, do kwoty wykazanej opinią bieglego sadowego, czyli w zakresie naleznosci wynoszacej 28500 zł, na ktora biegly wyliczyl wydatki, ktore powodowie powinny w tym zakresie ponieść. Od tej kwoty Sad Okregowy zasadzil tez odsetki na podstawie art. 481 § 1 w zw. z art. 455 k.c., od wezwania pozwanego do zapłaty odszkodowania, pismem z 30 lipca 2013 r., niezwlocznie po odebraniu przez pozwanego ktorego roszczenie objęte pozwem stalo sie wymagalne. Odsetki od podanej kwoty zostaly wiece zasadzone przez Sad Okregowy od 14 sierpnia 2013 r. O kosztach procesu Sad Okregowy orzekl zas zgodnie z zasada stosunkowego ich rozdzielienia pomiedzy stronami z art. 100 k.p.c., przy wyliczeniu, ze strona pozwana przegrala sprawe w 37,50 % -ach kwoty

objętej pozwem, czyli że powodów obciążać powinno 62,50 % kosztów procesu. Na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. ich szczegółowe rozliczenie Sąd Okręgowy pozostawił referendarzowi sądowemu.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wniosła strona pozwana, która ten wyrok zaskarżyła w części uwzględniającej powództwo oraz zarzuciła Sądowi Okręgowemu naruszenie art. 233 § 1 i 2 k.p.c. poprzez przekroczenie swobodnej oceny dowodów i przyjęcie za podstawę ustalenia dotyczącego przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu w lokalach powodów i kosztów zapewnienia ich izolacyjności akustycznej opinii biegłych M. Z., R. P. oraz W. G., mimo że zawarte w nich wnioski zostały oparte na wadliwych założeniach, w tym w oparciu o błędne dane co do natężenia ruchu lotniczego, z przekroczeniem kwalifikacji, a ponadto wskutek pominięcia, że przekroczenie norm hałasu przy ul (...) było spowodowane natężeniem okolicznego ruchu drogowego,

Strona pozwana zarzuciła ponadto Sądowi Okręgowemu naruszenie art. 129 ust. 2 w zw. z art. 322 ust. 1 powołanej ustawy Prawo ochrony środowiska w zw. z art. 361 k.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie wskazanych przepisów i uznanie, że pozwany winien ponieść koszty akustycznego zabezpieczenia obu lokali przed nadmiernym hałasem, który nie został wykazany. Ostatni zarzut dotyczył naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 481 w zw. z art. 455 i art. 363 k.c. poprzez zasądzenie odsetek od daty wezwania do zapłaty odszkodowania, które zostało wyliczone na podstawie opinii uwzględniającej ceny z daty sporządzenia kalkulacji przez biegłego, czyli w sposób kompensujący wpływ czasu pomiędzy jej sporządzeniem i wyrokowaniem przez Sąd Okręgowy a wezwaniem strony pozwanej przed procesem do zapłacenia odszkodowania.

Na podstawie tych zarzutów pozwany wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w uwzględnionej jego części oraz o obciążenie powodów kosztami postępowania za obie instancje według norm przepisanych, ewentualnie jego uchylene i przekazanie sprawy do ponownego jej rozpoznania i rozstrzygnięcia przez Sąd Okręgowy o kosztach postępowania apelacyjnego. W odpowiedzi na apelację powodowie wnosili o jej oddalenie w całości i obciążenie strony skarżącej poniesionymi kosztami postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego zasługiwała na częściowe uwzględnienie wyłącznie w odniesieniu do odsetek zasądzonych przez Sąd Okręgowy za okres nazbyt długi, z naruszeniem przepisów wskazanych w ostatnim zarzucie apelacji pozwanego, w tym art. 363 k.c. Wynikająca z tego przepisu zasada znajduje zastosowanie również do ustalania odszkodowania przewidzianego przepisami powołanej ustawy. Oparta jest więc na założeniu, że wysokość odszkodowania podlega ustaleniu według cen z momentu wyrokowania, który w zasadzie się w tej sprawie zbiega z poziomem cen przyjętych przez biegłego za podstawę do ustalenia kosztów przeprowadzenia przez powodów akustycznej rewitalizacji dwóch mieszkań, w tym zainstalowanie niezbędnej klimatyzacji i nawiewników. Nie sposób uznać, aby przed ustaleniem na tej zasadzie wysokości należnego powodom odszkodowania, a tym bardziej w dniu 14 sierpnia 2013 r., pozwany był w stanie przewidzieć kwotowy wymiar swojego zobowiązania na moment wydania wyroku przez Sąd Okręgowy, który zapadł po ponad sześciu latach. Nie sposób więc uznać, aby przed wydaniem tego wyroku, pozwany popadł w stan opóźnienia uzasadniającego naliczanie odsetek. Reguła wpisana w normę art. 363 k.c. powinna wypełniać więc również funkcję kompensacyjną, która jest związana ze zmianą wartości ustalanego odszkodowania w związku z upływem czasu pomiędzy wezwaniem dłużnika do zapłaty a ustaleniem wysokości jego zobowiązania wyrokiem wydanym zgodnie z powołanym przepisem. Z okres od 14 sierpnia 2013 r. do 6 grudnia 2019 r. powodom nie należały się więc odsetki za opóźnienie w zapłacie przez pozwanego odszkodowania w wysokości 28500 zł, które zostało poprawnie zasądzone przez Sąd Okręgowy na rzecz powodów. Pozostałe zarzuty apelacji, dotyczące zasadności roszczenia uwzględnionego przez Sąd Okręgowy, czyli wykorzystania i oceny dowodów z opinii biegłych, wskazanych w jej treści, nie zasługiwały bowiem na uwzględnienie.

Ustalając przesłanki do uwzględnienia na rzecz powodów roszczenia do wysokości ustalonej na kwotę 28500 zł, Sąd Okręgowy oparł się na opinii tych biegłych, którzy w tej sprawie sporządzili opinie konieczne do ustalenia takich okoliczności, od których uzależniona była ocena zasadności powództwa w tej części, która została uwzględniona zaskarżonym wyrokiem. Poza sporem więc pozostawało, że były to okoliczności wymagające wiedzy fachowej,

dostępnej w zasadzie wyłącznie biegłym, którzy sporządzili w tej sprawie opinie w zakresie swoich kompetencji i zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie standardami. Ocena tych opinii nie naruszała też reguł określonych w art. 233 § 1 k.p.c. już z tego powodu, że kwestionowanie ich wartości dowodowej wymagałoby jednak dysponowania równoważnym co najmniej materiałem dowodowym, czyli tylko dowodami z opinii innych biegłych o wyższych ponadto kwalifikacjach niż biegli, na opiniach których Sąd Okręgowy oparła dokonane ustalenia tak co do potrzeby przeprowadzenia akustycznej rewitalizacji dwóch mieszkań powodów w zakresie ich wyposażenia w system klimatyzacji oraz zainstalowania w nich nawiewników odpowiedniej kategorii, jak również ustalenia wysokości takich wydatków, które się powinny wiązać z wykonaniem prac tego rodzaju. Innymi opiniami Sąd Okręgowy jednak nie dysponował. Nie mógł więc dokonać innych ustaleń w sytuacji, gdy żadna z opinii, na których się oparł, nie wykazywała ani nieścisłości, ani też innych wad, które Sąd Okręgowy mógłby dostrzec na etapie oceny ich wartości dowodowej. Co więcej, oczekiwanej przez stronę skarżącą weryfikacji ustaleń Sądu Okręgowego nie mógł również przeprowadzić, z tego samego powodu, Sąd Apelacyjny. W apelacji strona skarżąca nie przejawiała bowiem właściwej dla podniesionych zarzutów inicjatywy dowodowej. Nie było w niej wniosków o przeprowadzenie innych dowodów z kolejnych opinii, które by mogli sporządzić następnymi biegłymi o wyższych kwalifikacjach.

W przekonaniu Sądu Apelacyjnego, wykazywanie takiej inicjatywy nie było z drugiej strony potrzebne dlatego, że zastrzeżenia podniesione w apelacji w stosunku do opinii sporządzonych przed Sądem Okręgowym nie były jednak uzasadnione. Miały tylko ogólny charakter. Nie zostały właściwie, a przy tym przekonująco umotywowane. Stanowiły więc przejaw subiektywnego wyłącznie przekonania strony skarżącej, której racji nie można było podzielić w wymiarze obiektywnym, związanym z oceną sporządzonych w tej sprawie opinii przez trzech biegłych imiennie wskazanych w apelacji.

Zakwestionowanie wartości dowodowej opinii dotyczącej poziomu hałasu w lokalach powodów na tej więc podstawie, że biegły przyjął własne założenia dotyczące natężenia ruchu lotniczego, odbiegające nieco od danych z przeglądu ekologicznego, nie mogło odnieść skutku przede wszystkim dlatego, że metoda zastosowania przez biegłego w większym stopniu oddawała konkretne dane i okoliczności tej sprawy niż ogólne, uśrednione dane zawarte w tym przeglądzie. Biegły argumentował natomiast fachowo oraz konkretnie, z jakich przyczyn nie poprzestał na dany z przeglądu, lecz przyjmował własne założenia. Chodziło w tym zakresie o lokalizację lokali powodów w obszarze korytarza powietrznego, przewidzianego dla ruchu lotniczego.

Nie można było też podzielić twierdzenia, jakoby hałas dochodzący po prostu o okolicznego ruchu ulicznego, mimo że również dokuczliwy, miał sam w sobie eliminować odpowiedzialność strony pozwanej za analogiczny efekt wywołany ruchem lotniczym. Występowanie drugiej przyczyny, zupełnie innej i niezależnej, nie mogło zmieniać wyliczeń biegłego akustyka, zgodnie z którymi ruch samolotowy wywoływał skutek polegający na przekroczeniu ustalonych w uchwale norm hałasu. Nie mogło tym samym też uwalniać strony pozwanej od odpowiedzialności wobec powodów, przewidzianej art. 129 ust. 2 powołanej ustawy, w sytuacji, gdy oba lokale, w związku z którymi powództwo oparte na tym przepisie zostało częściowo uwzględnione, zostały nabyte przez powodów kilka lat po wejściu w życie rozporządzenia Wojewody (...) nr 50, które poprzedzało uchwałę nr 76/11, w okresie obowiązywania którego strona czynna nie mogła tych roszczeń dochodzić, w szczególności w zachowaniu terminów, które w tym rozporządzeniu zostały zastrzeżone dla ich zgłoszenia. Wyłącznie w związku z wejściem w życie uchwały nr 76/11, obowiązującej od 3 sierpnia 2011 r., powodowie tych roszczeń mogli dochodzić. Zebrane w tej sprawie dowody natomiast wykazały zasadność tych roszczeń w odniesieniu do obu lokali w wymiarze uwzględnionym przez Sąd Okręgowy, który nie mógł w związku naruszyć powołanego przepisu. Ponad rozstrzygnięcie dotyczące tylko odsetek od kwoty 28500 zł, czyli w zakresie należności głównej wyliczonej w pełni poprawnie przez Sąd Okręgowy na podstawie opinii biegłych mających wymagane w tym zakresie kwalifikacje, apelacja skarżącego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Oddalenie apelacji uwzględnionej w nieznacznym zakresie uzasadniało obciążenie strony skarżącej kosztami postępowania apelacyjnego, które zostały poniesione w tej sprawie przez powodów. Na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 108 § 1 i przy stosowaniu § 10 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych Sąd Apelacyjny zasądził solidarnie na rzecz obojga powodów kwotę 2700 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, na które złożyła się podstawowa

stawka wynagrodzenia za udział po stronie czynnej zawodowego pełnomocnika przed Sądem Apelacyjnym, stosownie do rodzaju sprawy i podanej w apelacji wartości przedmiotu zaskarżenia.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów oraz zgodnie z art. 386 § 1 k.p.c., w zakresie natomiast, w którym apelacja została oddalona – zgodnie z art. 385 k.p.c., Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.

Ewa Kaniok Robert Obrębski Joanna Piwowarun-Kołąkowska